

"Te kuljette eksyksissä, koska ette tunne pyhiä kirjoituksia ettekä Jumalan voimaa." (Matt.22:29)

Tapani Talikainen

ISRAEL - JUMALAN VALINTA

"Sillä sinä olet Herralle, Jumalallesi, pyhitetty kansa; Herra, sinun Jumalasi, on valinnut sinut omaisuuskansakseen ennen kaikkia muita kansoja, mitä maan päällä on" (5. Moos. 7:6)

TAUSTAA

Läpi vuosisatojen suhtautuminen juutalaiseen kansaan ja erityisesti tällä hetkellä Israelin valtioon on jakanut ihmisten mielipiteitä. Ollaan Israelin puolella tai sitä vastaan. Historiasta tiedämme, että ihmiskunta ja myös kristityiksi itseään kutsuvat valtiot ovat vainonneet juutalaisia. Juutalaiset ovat useaan otteeseen joutuneet lähtemään karkotukseen (diaspora) omasta maastaan. Tämä vaino jatkuu yhä.

Lähihistoriasta me kaikki olemme kuulleet, lukeneet ja nähneet kuvia Hitlerin Saksan hirvittävästä juutalaisvainoista. Parhaillaan silmiemme edessä on Lähi-idän kriisi. On Jumalan ihme, että jatkuvista vainoista ja karkotuksista huolimatta juutalainen kansa on pystynyt säilyttämään identiteettinsä ja olemassaolonsa. Väkevää Jumalan johdatusta on myös juutalaisvaltion, Israelin, perustaminen YK:n päätöksellä vuonna 1948. Juutalainen kansa on suurin joukoin palannut Jumalan isille lupaamaan maahan, käynnistänyt sen jälleenrakentamisen ja tätä kautta toteuttanut Jumalan omia suunnitelmia tulevia päiviä varten. Voimme omin silmin nähdä kuinka Raamatun Sana ja sen lupaukset Israelille toteutuvat osana historian kulkua.

Me uuden liiton seurakunnan jäsenet joudumme muodostamaan omakohtaisen näkemyksen ja suhtautumistavan Israeliin. Esiin nousevia väistämättömiä kysymyksiä ovat:

- mikä on juutalaisten asema, koska he ovat hylänneet Messiaansa ja evankeliumin, jota Jumalan ohjelman mukaan julistettiin ensin heille? (Apt. 13:46)
- ovatko Jumalan muinoin valitun kansansa kanssa tekemät liitot ja sille antamat lupaukset edelleen voimassa?
- mikä on heidän lopullinen osuutensa Jumalan suuressa pelastussuunnitelmassa? (Room. 9-11)

Me raamatulliset kristityt pidämme Jumalan sanaa pyhänä ja muuttumattomana. Uskomme myös sen, mitä Raamattu puhuu Israelin ja juutalaisen kansan elämän eri vaiheista ja kohtaloista. ***Jos Israelin asemaa ja roolia Jumalan suunnitelmissa aina Raamatun viimeiselle lehdelle asti ei tunnusteta, tulee Raamatun sanoman ymmärtämisestä monin paikoin vaikeaa tai lähes mahdotonta.***

Erityisesti näinä lopun aikoina meidän kristittyjen uskoa koetellaan kahdella asialla: Onko Raamattu kokonansa Pyhän Hengen kautta saatua muuttumatonta Jumalan Sanaa ja onko Israel edelleenkin Jumalan valittu kansa?

AABRAHAMIN JA IISAKIN JA JAAKOBIN JUMALA

Muistamme aikaisemmista opetuskerroista, että kristinusko on ilmoitususkonto. Jumala itse ilmoittaa itsensä ja tahtonsa meille ihmisille. Jotta tämä saattoi tapahtua, Jumala valitsi itselleen uskon isät ja toimintakanavakseen kansan, Israelin. Jumala olisi voinut valita minkä kansan tahansa maailmassa, mutta hän valitsi israelilaiset. Israelilaiset eivät ominaisuuksiltaan poikenneet muista kansoista. He olivat yhtä syntisiä ja tottelemattomia kuin muutkin eivätkä tästä syystä päässeet erityisasemaan Jumalan edessä. ***Kyse oli armoon perustuvasta valinnasta.***

Kristikuntana ja kristittyinä meidän on todettava, että meidän juuremme ovat juutalaisuudessa. Uskon isät (Aabraham, Iisak ja Jaakob), Mooses, profeetat, apostolit ja myös Kristus lihan puolesta ovat juutalaisia. Jumala ei häpeä kutsua heitä omaksi kansakseen vaan ilmoittaa Mooseksen kautta yhdeksi nimekseen ”Aabrahamin ja Iisakin ja Jaakobin Jumala” (2. Moos. 3:6).

ISRAEL-NIMI RAAMATUSSA

Israel-nimi esiintyy Raamatussamme ensimmäisen kerran Jaakobin painiskeltua Jumalan kanssa (1. Moos. 32:24). Tässä yhteydessä Jumala antoi Jaakobille uuden nimen sanoen: ***”Sinun nimesi älköön enää olko Jaakob, vaan Israel, sillä sinä olet taistellut Jumalan ja ihmisten kanssa ja olet voittanut (1. Moos. 32:28).***

Itse asiassa Israelin historia sai alkunsa jo Aabrahamin elinaikana kun hän sai Jumalalta kutsun lähteä seuraamaan Häntä: ***”Lähde maastasi ja suvustasi ja isäsi kodista siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan” (1. Moos. 12:1).*** Lisäksi Jumala lupasi tehdä Aabrahamista suuren ja mahtavan kansan (1. Moos. 12:2). Tämän lupauksen Herra myöhemmin uudisti Aabrahamille ja Iisakille (1. Moos. 18:18, 22:17, 26:4). Jumala lupasi antaa Aabrahamille sen maan, Kanaanin maan, johon Hän oli Aabrahamin johdattanut (1. Moos. 12:1-7). Tämä lupaus toistettiin myös Iisakille (1. Moos. 26:3).

Jaakobille annettu Israel-nimi esiintyy Vanhassa testamentissa noin 50 eri kertaa Jaakobin henkilökohtaisena nimenä. Israel-nimi ja siihen liittyvä siunauslupaus viittaavat syvimmitään Israelille luvattuun Messiaaseen ja tulevaan Messiaaniseen aikaan (vrt. tuhatvuotinen rauhan valtakunta). ***Jeesus Messias on Hän, joka tänäkin päivänä yhdistää Vanhan ja Uuden testamentin saumattomaksi kokonaisuudeksi.***

Israel-nimi Raamatussa viittaa myös kansanryhmään. Jaakobin kahdentoista pojan muodostamia sukukuntia alettiin kutsua Israeliksi. Tässä yhteydessä Israel-nimi viittaa siis Herran valittuun kansaan kokonaisuutena. Jaakob käyttää Israel-nimeä tässä merkityksessä siunatessaan poikiaan (1. Moos. 48:20). Raamattu käyttää myös ilmaisuja ”Israelin lapset tai pojat” (1. Moos. 50:25) tai Israelin sukukunnat (1. Moos. 49:28). Nämä sukukunnat yhdistyivät toisiinsa lujin sitein. ***Heitä yhdisti verisiteiden lisäksi ennen kaikkea usko isien Jumalaan.***

ISRAEL JUMALAN PAPPISKANSANA

”Jos te nyt kuulette minun ääntäni ja pidätte minun liittoni, niin te olette minun omaisuuteni ennen kaikkia muita kansoja; sillä koko maa on minun. Ja te olette minulle pappisvaltakunta ja pyhä kansa. Sano nämä sanat israelilaisille.” (2. Moos. 19:5-6)

Vanhaa testamenttia lukiessamme huomamme, että Jumala valitsi Aaronin ja hänen poikansa suorittamaan papillisia toimituksia Israelin kansan syntien sovittamiseksi. Uhreja oli useanlaisia: polttouhri, ruokauhri, yhte-

ysuhri, syntiuhri ja vikauhri (3. Moos. 1-5). Papillinen järjestys ja uhritoimitusten toteutustapa oli tarkoin määritelty. Niiden tuli olla täydellisiä. Uuden testamentin kautta ymmärrämme, että uhrin olivat esikuvallisia ja viittasivat tulevaan Messiaaseen, Hänen uhraamiseensa mutta myös Hänen toimintaansa ylimmäisenä pappina. Uudessa testamentissa havaitsemme useaan eri kertaan kehotuksen viedä evankeliumi **ensin juutalaisille (valittu kansa) ja sitten kreikkalaisille (me pakanakansat)**. Evankeliumi ei ole vielä saavuttanut alkuperäistä pappiskansaa ja myös maailman evankeliointi heidän toimestaan on vielä suorittamatta (vrt. Jumalan alkuperäinen suunnitelma). Mutta sekin aika koittaa, jolloin Israel astuu rooliinsa Jumalan pappiskansana. Näin uskomme ja odotamme historiassa toteutuvaksi (Room. 9-11).

Aabrahamin jälkeläisistä Jumala halusi "kasvattaa" itselleen kansan, joka olisi erilainen kuin kaikki muut kansat. Jumalan tavoitteena oli valmistaa itselleen kansan

1. Joka kuulee Hänen Sanansa ja pitää Hänen käskynsä
2. Joka erottautuu Hänelle pyhään pappistehtävään
3. Joka loistaa Jumalan kirkkautta ja tulee valoksi ja esimerkiksi kaikille pakanakansoille
4. Joka opettaa pakanakansoille Herran tiet ja totuudet

Mikään muu kansa ei ole saanut tällaista tehtävää ja asemaa Jumalan edessä. Mutta tehtävään ja asemaan liittyi myös vastuu. Jumala odotti ja yhä odottaa, että Hänen omaisuuskansansa toimii valinnan mukaisesti.

ISRAEL JUMALAN LIITTOKANSANA

"Olkaa siis minulle pyhät, sillä minä, Herra, olen pyhä, ja minä olen teidät erottanut muista kansoista olemaan minun omani" (3. Moos. 20:26)

Apostoli Paavali ilmaisee Roomalaiskirjeessä kiihkeän rakkautensa Israelia kohtaan ja syvän hädän sen hengellisestä tilasta. Paavalin sydämessä vaikutti sama Henki kuin Mooseksen ja meidän Herramme sydämessä. Paavali ymmärsi, että Israel vaelsi eksyksissä ja oli ajautunut Jumalan suunnitelman ulkopuolelle.

Tästä Israelin tilasta huolimatta apostoli tunnistaa Hengessä Israelin muuttumattoman aseman Jumalan edessä. Hän luettelee kahdeksan etuoikeutta, jotka Israelilla on muihin kansoihin verrattuna:

1. Heidän on lapseus/lapseksiottaminen (2. Moos.4:22)
2. Heidän on kirkkaus (2. Moos. 40:34-35)
3. Heidän on liitot (1. Moos. 12:1-3, 2. Moos. 24:8, 5. Moos. 29, 2. Sam. 7, Jer. 31:31-33)
4. Heidän on Siinailta annettu laki
5. Heidän on jumalanpalvelus
6. Heidän on lupaukset
7. Heidän on kantaisät
8. Heidän on Kristus

Jo aikaisemmillä kerroilla opimme, että Jumala on erityisesti liittojen Jumala. Hänen puoleltaan liitot ovat sitovia. Jumala solmi valitsemansa kansan, Israelin, kanssa sekä vanhan että uuden liiton (vrt. Vanha testamentti ja Uusi testamentti). Näiden liittojen kautta Hän lähetti keskuuteemme Sanansa ja lupaamansa Messiaan (Jeesuksen Kristuksen). Jumala ei pakottanut Israelia solmimaan näitä liittoja kanssaan. Aabraham sai lähteä matkaan vapaaehtoisesti luottaen hänelle annettuun lupaukseen. Mooses kutsuttiin johdattamaan kansa pois Egyptin orjuudesta ja viemään heidät luvattuun maahan. Jumala kysyi monta eri kertaa Israelin kansalta, "tahdotteko te seurata ja palvella minua". Joka kerta Israelin kansa vahvisti lupauksen liitot omalta puoleltaan rikkoakseen niitä tilanteen tullen.

Israelin epäusko ei merkitse sitä, etteivät Jumalan lupaukset voisi toteutua. Jumala antoi Sanansa ja Poikansa Israelin kansan kautta ja Jumalan päämääränä on edelleenkin, että Israel löytää uudelleen asemansa ja tehtävänsä Jumalan edessä. Eräät Raamatun tutkijat ovatkin tulleet siihen johtopäätökseen, että juutalaista kansaa historian eri vaiheissa kohdanneet hirvittävät vainot ja maasta karkottamiset johtuvat siitä, että he vapaaehtoisesti suostuivat Jumalan tahdon tielle ja Jumalan valinnan kohteeksi mutta sitten lipesivät omalta puoleltaan sopimuksesta (vrt. 3. Moos. 26). Jumala on kuitenkin uskollinen. Hän ohjaa historian kulkua ja toteuttaa suunnitelmansa ja tahtonsa. Aika ajoin Hän joutuu käyttämään paimenen sauvaansa ("**Jota Herra rakastaa, sitä Hän kurittaa**", **Hebr. 12:6**). Näin Hän on tehnyt ja tulee tekemään Israelin mutta myös meidän kristittyjen kohdalla.

ISRAEL VALTIOLLISENA, USKONNOLLISENA JA HENGELLISENÄ YHTEISÖNÄ

Syntiinlankeemuksen seurauksena maa annettiin sielujemme vihollisen, maailman ruhtinaan, saatanan, haltuun. Raamattu opettaa, että Jumala erotti kuitenkin siitä itselleen maan ja kaupungin. Tuo maa on Israel ja tuo kaupunki on Jerusalem. Ne ovat vielä tänäkin aikana erotetut ja pyhitetyt Jumalan suunnitelmia ja tarkoituksiperiä varten.

Sekä Vanhassa testamentissa että Uudessa testamentissa Israeliin viitataan käyttäen esikuvina eri puolajaja. Jeesus itse käyttää niitä omissa puheissaan. Raamattua tutkiessamme voimme päätellä, että viikunapuu viittaa valtiolliseen Israeliin, viinipuu Israelin uskonnolliseen järjestelmään ja öljypuu Pyhän Hengen eläväksi tekemään Israeliin.

Meidän uskomme juuret ja hengellisten aarteidemme lähteet ovat Israelissa. Herramme ja Vapahtajammekin on lihan puolesta juutalainen. Raamattumme opettaakin meitä rakastamaan juuriamme. Kun olemme Israelin kautta saaneet hengellistä hyvää, meidän tulee jakaa takaisin Israelille aineellista hyvää silloin, kun se sitä tarvitsee. Myös hengellisen hyvän (evankeliumin) jakaminen on välttämätöntä.

Tässä hetkessä edessämme on nähtävissä viikunapuun ihme (Israelin valtion perustaminen 1948), kuivuu-desta kärsivä viinipuu ja puhkeamistaan odottava öljypuu.

ISRAELIN TÄMÄNHETKINEN TILANNE

Israelin tämänhetkinen valtiollinen, uskonnollinen ja hengellinen tila on vakava mutta Jumalan sallima. Se, että Israel ei ottanut vastaan Messiastaan, koitui meille pakanoilta pelastukseksi (Room. 11:11-24). Tässä mielessä paatunut Israel on ollut meille pakanoilta ja siis koko maailmalle siunaukseksi. Raamatun mukaan myös heidän armoihin ottamisensa ja kukoistuksensa tuhatvuotisen valtakunnan alussa tulee olemaan valtava siunaus koko maailmalle. Kun peite otetaan Jumalan päättämässä aikataulussa juutalaisen kansan silmiltä pois, herättää pakanoiden samaa pelastus heissä kateuden ja he syttyvät Jumalan evankeliumille (Room. 11:11-15).

Epäuskoinen Israel on myös varoitus meille pakanasyntyisille kristityille. Jalo öljypuu (Room. 11:24) on Israel. Se on liittosuhteessa Jumalan kanssa Abrahamille annetun lupauksen perustalta (1. Moos. 12:1-3). Puusta pois taitetut oksat muistuttavat juutalaisen kansan epäuskosta. Me uskon tulleet pakanat olemme oksastetut tuohon jaloön öljypuuhun. Olemme päässeet osalliseksi jalon öljypuun mehevästä juuresta ja sen tumista hengellisistä siunauksista. Meidän tulisikin olla siitä kiitollisia eikä ylpeillä Israelia ja juutalaista kansaa vastaan. Tosi asia on, että meidät pakanaoksatkin katkaistaan epäuskoisen Israelin tavoin tuosta jalosta öljypuusta, jos synti, paatumus ja luopumus saavat elämässämme tilaa.

Jumala on oksastava epäuskoisen Israelin takaisin jaloön öljypuuhun. Se tapahtuu armotalouskauden lopulla ***kun ”pakanoiden täysi luku on sisään tullut” (Room. 11:25)***. Epäusko väistyy Israelista ja usko Jeesus Messiaaseen tulee tilalle. Apostoli Paavali esittelee Roomalaiskirjeen luvussa 9 vaikuttavalla ja syvällisellä tavalla Jumalan suunnitelmia ja aivoituksia valitun kansansa tilasta ja tulevaisuudesta. Vain osa vanhan liiton Israelista toteuttaa valintansa Jumalan kansana saavuttamalla vanhurskauden uskon kautta (Room. 9:27-10:21). Mutta uskonvanhurskauden hylänneelläkin lihallisella Israelilla on toivoa tulevaisuudessa. Paatumuksesta huolimatta se pysyy yhä valittuna kansana, vaikka ei olekaan saavuttanut valinnan päämäärää (Room. 11:28-29).

KORVAUSTEOLOGIA

Erityisesti meillä länsimaissa ja lännen kristillisissä kirkoissa ja jopa herätysliikkeissä on vallannut alaa teologia (Raamatun selitysoppi), että koska Israelin kansa hylkäsi Messiaansa eikä ottanut Häntä vastaan, Jumala perui liittonsa ja siirsi suunnitelmansa ja lupauksensa ”hengelliselle Israelille” (seurakunnalle). Heidän ajattelussaan siis kaikki Jumalan hyvät lupaukset ja siunaukset kuuluvat seurakunnalle mutta Raamatun ilmoittamat rangaistukset juutalaisille. Tätä ajattelua tukee heidän mielestään myös juutalaisen kansan historian aikana kokemat vainot ja ahdistukset.

ISRAELIN TULEVAISUUS JA ENNALLEEN ASETTAMINEN

Raamattumme mukaan Israelia ei siis ole hylätty lopullisesti. Koko armotalouskauden (ts. seurakunnan ajan) siinä on jäljellä Jumalan valitsema jäännös (Room. 11:1-5) niin kuin aikoinaan profeetta Eliaan aikana. Jeesuksen Kristuksen maailmanlaajuiseen seurakuntaan (vrt. uusi Israel, Ef. 2:14-19) kuuluvat messiaaniset juutalaiset ja me, uudestisyntyneet pakanat. Jatkossakin Jumalan evankeliumi on Raamatun antaman mallin mukaan saarnattava ensin juutalaisille ja sitten kreikkalaisille.

Raamattumme kirjoittaja on mennessä, nykyisessä ja tulevassa historiassa toimiva Jumala. Raamatusta löydämme kuvaukset valitun kansan, Israelin, menneestä, nykyisestä ja tulevasta elämästä. ***Israel on ajan kello ja Jerusalem kaiken tapahtumien keskus***. Henkivalloissa käydään edelleen kiivaita taisteluja, jotka heijastuvat sekä maallisen Israelin että seurakunnan elämään. Lähi-idässä käydään syvimmitään hengellistä sodankäyntiä. Sitä kestää niin kauan kunnes Raamatun ilmoittama Jaakobin ahdistus on niin tuskallinen, että Israelia kohdannut paatumus väistyy, peite, joka estää heitä näkemästä Kristusta Messiaanaan, otetaan pois. Jeesus itse profetoi ja sanoo kansalleen, että te ette näe minua ennekuin te sanotte: ”Siunattu olkoon Hän, joka tulee Herran nimessä”. Jotta tämä kaikki voisi tapahtua, Israelin valtion on oltava paikoillaan valitun kansan (juutalaiset) asuttamana. Viikunapuun ihme (Israelin valtio) on kaikkien nähtävänä ja tästä syystä Jeesuksen toinen tuleminen on mahdollista milloin hyvänsä. Hän Messias, Kristus, Jeesus palaa maan päälle ja asettaa rauhan valtakuntansa. ***Israel saa armon asettua alkuperäiseen asemaansa ja suorittaa sille annetun, kesken jääneen pelastushistoriallisen tehtävänsä (Room. 11:11-16)***.